

Luokka	Laatuj. Työohjeet
Versio/pvm	2 / 19.9.2017
Laatijat	Kauppila Jaana; Kauranen Jari; Savolainen Laura
Vastuuhenkilö	Kauranen Jari
Hyväksyjä	Hörkkö Sohvi
Tämä ohje koskee	Kajaani; Kemi; Kokkola; Oulu; Rovaniemi
Paperijakelu	
Kansio	

ABSESSIN (PAISEEN) JA MÄRKÄNÄPPYLÖIDEN BAKTEERI- JA SIENIVILJELYNÄYTE

Kuntaliiton nro / Tutkimus nro	Tutkimus- pyyntö	Tutkimus	Näyteastia
3491	Pu-BaktVi1	Pu-Bakteeriviljely 1 (aerobi- ja anaerobiviljely sisältäen näytteen bakteerivärjäyksen. <u>Huom!</u> Oulussa tulee bakteerivärjäys pyytää tarvittaessa erikseen: 1159 -BaktVr.)	<u>Anaerobiampulli</u> tai (nopea kuljetus) steriilillä korkilla suljettu ruisku. Steriili kierrekorkillinen putki tai purkki (absessin seinämänäyte) tai kun näytettä on vähän: geelikuljetusputki + tarvittaessa värjäysnäyte objektilasilla kuljetuskotelossa
3508	Pu-SienVi	Pu-Sieniviljely sisältäen näytteen sienivärjäyksen	Samat näyteastiat kuin bakteeriviljelynäytteillekin

Välineet (kts kuvallite: Mikrobiologian näytteenottovälineet)

- Näytteenottokohdan puhdistukseen tarvittavat välineet (sidetaitoksia, 80% alkoholi ihon desinfiointiin, keittosuola limakalvojen puhdistamiseen; puuduteaineet voivat olla mikrobeille toksisia!)
- Ruisku ja neula; steriili korkki ruiskuun nopeasti tapahtuvaa (alle 2 tuntia) kuljetusta varten.
- Anaerobiampulli, suositeltavin kuljetusmuoto, kun näytettä on yli 0,5 ml. Huom! Tarkista, että ampullissa oleva geeli on väritön! Geelin muuttuminen sinertäväksi osoittaa, että ampulli on vanhentunut käyttökelvottomaksi.
- Steriili putki tai purkki (absessin seinämä tms. kiinteä kudus)
- Steriili vanutikku ja geelikuljetusputki (niukka näyte)
- Steriilejä vanutikkuja ja hiospäisiä objektilaseja. Objektilasinäytteiden kuljetuskotelo
- Potilastarra ja näytteen laadun ja ottokohdan ilmaiseva lisätietotarra

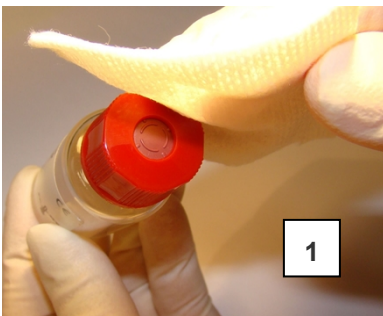
Lähetä

- Potilaan henkilötiedot, tutkimuksen pyytjä ja vastausosoite
- Kliininen kysymyksen asettelu ja diagnoosi
- Paiseen tai infektoalueen anatominen sijainti ja näytteenottopaikka
- Mikrobilääkitys ennen näytteen ottamista ja sen jälkeen
- Mahdolliset altistavat sairaudet, toimenpiteet ja lääkitys

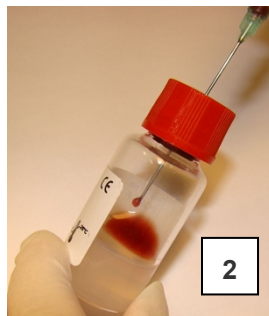
Näytteen ottaminen absessista

Näyte tulee ottaa aseptisesti absessin sisältä niin, että se ei kontaminoidu ihon tai limakalvon normaalin flooran bakteereilla. Näyte tulee viipymättä siirtää sopivaan näytteenottoastiaan, jossa on hapettomat olosuhteet, koska aiheuttajien joukossa voi olla anaerobisia bakteereita.

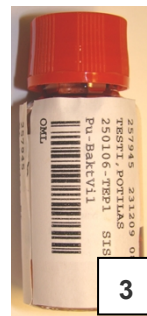
Puhdista iho absessin kohdalta alkoholilla kastelluilla harsotaitoksilla. Anna alkoholin haihtua. Puhdista anaerobiampullin kumikorkki alkoholiin kastellulla sidetaitoksella. (1) Ota näyte ruiskulla ja neulalla ja siirrostä märkää 1-3 ml anaerobiampulliin agarin päälle (2) ja vedä neula pois ampullista niin, että sinne ei pääse ilmaa. Liimaa ampulliin potilastarra ja sen viereen (ei päälle) lisätietotarra niin, että viivakoodin voi vaivatta lukijalla lukea. (3) Lähetä ampulli mikrobiologian laboratorioon Minigrip-pussiin suljettuna. (4)

1

2

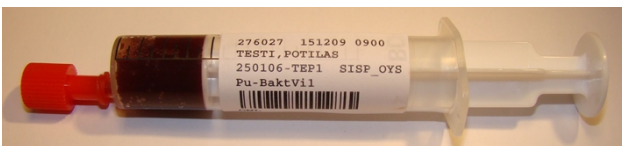

3

4

Vaihtoehtoisesti lyhytaikaista (alle 2 tuntia) kuljetusta varten näyte voidaan toimittaa mikrobiologian laboratorioon ilmattomassa ruiskussa, joka on suljettu steriilillä korkilla. Liimaa potilas- ja lisätietotarrat peräkkäin ruiskun kylkeen. (5) Lähetä ruisku mikrobiologian laboratorioon Minigrip-pussiin suljettuna vuotovaaran vuoksi. (6) Kun näyte otetaan absessin poistamisen yhteydessä, myös absessin seinämää suositellaan lähetettäväksi näytteeksi steriilissä putkessa tai purkissa (7).

5

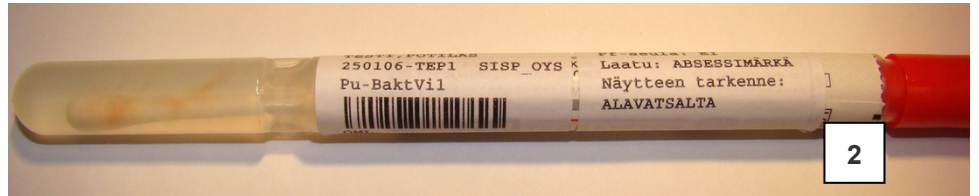
6

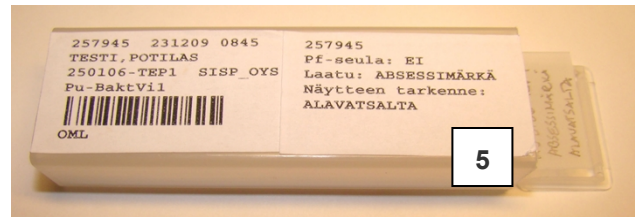
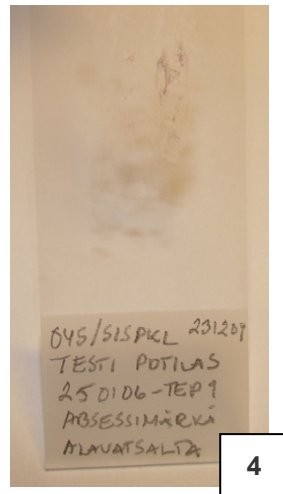
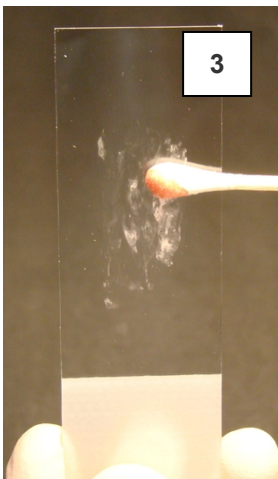
7

Näytteen ottaminen pienestä absessista tai märkänäppylästä

Pudista absessin tai rikkoutumattoman näppylän pinta alkoholilla harsotaitoksella. Anna pinnan kuivua. Avaa absessi / näppylä aseptisesti ja imeytä sen sisältöä vanutikkuun koskettamatta tikulla ympäristöä. (1) Sulje tikku geelikuljetusputkeen. Liimaa putken kylkeen potilastarra ja lisätarra peräkkäin. (2). Lähetä putki suojapussissa mikrobiologian laboratorioon.

Ota tarvittaessa värjäystä varten toinen vanutikku ja imeytä myös siihen absessin / märkänäpyn sisältöä ja siirrä sitä hiospäiselle objektilasille kevyesti lasia pitkittäissuuntaisesti hieroen niin, että lasille jää silmin nähtävä jälki näytteestä 1,5 x 3 cm suuruiselle alueelle (3). Pane tikku jäteastiaan. Kirjoita lasin hiospäähän lyijykynällä (ei kuulakärkikynällä eikä tussilla!!) päivämäärä, potilaan nimi, syntymäaika ja näytteen laatu. (4) Anna lasin ilmakeivua 5 minuutin ajan ja sulje se sitten objektilasien kuljetuskoteloon. Liimaa kotelon päälle potilastarra ja lisätarra peräkkäin. (5) Lähetä kotelo mikrobiologian laboratorioon geelikuljetusputken kanssa samassa paketissa.

Näytteiden säilyttäminen ja lähettäminen

Toimita näytteet laboratorioon mahdollisimman pian, mielellään saman päivän aikana. Säilytä niitä huoneen lämmössä (lähetys samana päivänä) tai jääkaapissa (säilytys yön tai viikonlopun yli).

Lisätiedot: NordLab Oulu, mikrobiologian laboratorio: p. 040-6356305.

Muutokset tässä versiossa:

Vastuuhenkilö muuttunut.

Oulussa värjäys ei kuulu enää automaattisesti Pu-BaktVi1 tutkimukseen vaan se tulee tarvittaessa pyytää erikseen.

Lisätiedot puhelinnumero muuttunut.